

Extrovertka, která se
rádá schovává
do příběhů knih.

Angelika Taschen

je nesmírně úspěšná
a nečekaně zranitelná.
A celé to začalo díky
starým mládencům
v Brémách.

TEXT: Lucie TVARŮŽKOVÁ – FOTO: Anna MRÁZEK - KOVAČIČ

Seděla na dětském hřišti a po očku dohlížela na svou malou dceru. Prohlížela si italský časopis Casa Vogue, který se tehdy – na počátku 90. let – jako jediný zabýval bytovými interiéry. Napadla ji nenápadná myšlenka: Proč se vlastně o krásných bytech a domech nevydávají knihy?

První interiérová kniha, kterou nakladatelství Taschen pod jejím vedením vydalo, byla o pařížských bytech. Z knihy brzy byla série; každého dílu se do dnes prodávají stovky tisíc kusů po celém světě. Z nakladatelství Taschen se stala globální značka vydávající v masovém nákladu levné knihy o umění a v limitovaných edicích nejdražší knihy světa. A z mladé německé kunsthistoričky byla globální „Lady Lifestyle“.

S manželem Benediktem Taschenem, druhou polovinou hlavy, duše a srdce nakladatelství, řídili z kanceláře v Kolíně nad Rýnem tichou „kulturní revoluci“. Knihy o umění, monografie významných malířů, sborníky zásadních architektonických stylů i retrospektivy skandálních fotografů, po staletí určené elitám, si najednou díky nim mohli dovolit každý. A oni si díky tomu mohli dovolit skoro cokoli, třeba Chemosphere – slavný dům od Johna Lautnera připomínající létající talíř, který přistál uprostřed Hollywoodu na Mullholand Drive. Jednoho dne to skončilo. Napřed skončil jejich vztah. Pak práce pro Taschen. A její život začal znova od začátku.

Je brzy ráno. Angelika Taschen je na snídani v restauraci Buddha-Bar Hotelu v centru Prahy. Kolem ní sedí tři mladí muži a jeden přes druhého jí něco vypráví a extaticky ukazují v časopisech a knihách. Sedí mezi nimi, tiše a zdvořile všechno vnímá a nevnímá. V předpokoji jejího pokoje je rozestlaná peřina. Včera byl večírek a někomu se nechtělo jít domů. Odklidí peřinu, sedne si na pohovku a prohrábne si vlasy. „Zapomněla jsem si hřeben a už dva dny jsem se nečesala.“

Svoji novou knihu – sérii zákulisních fotografií slavných modelek a návrhářů od fotografky Anny Bauer – jste postupně představila v Berlíně, Paříži, Londýně, New Yorku, Miláně a... Praze. Proč v Praze?

To kvůli Jozefovi Pavleyemu a Milošovi Harajdovi z Pavleye Arts & Cul-

ture. Potkala jsem je právě díky Anně Bauer. Přijeli do Berlína na křest její knihy a mně se tak nějak líbili – to, co dělají, jak přistupují k lidem a věcem kolem sebe. Jsou inteligentní a nadšení a taky rozumějí umění.

Zdalo se mi, že by bylo skvělé, kdyby Praha a Berlín měly nějaké intenzivnější kulturní propojení. Kniha měla křest v Miláně, v Paříži, v Berlíně, v New Yorku... jenže tam jsou lidé přesytení, rozmazlení nabídkou... tak jsme si říkali, že Praha nebo Bratislava mohou být daleko zajímavější.

Takže jste potkala dva Slováky žijící v Praze a kvůli nim jste sem přijela pokřtít knihu? Dovedu si představit, že lidí, kteří se s vámi chtějí seznámit, pokouší si vás alespoň trochu na malou chvíli přivlastnit, musí být každý den spousta... Jak se rozhodujete, koho si pustíte k tělu?

Intuitivně. Rozhodující je inteligence. Po těch letech snadno poznám, když jsou lidé inteligentní. Nemám problém s tím, že skoro každý chce ze vztahu se mnou získat něco pro sebe, že je to skoro vždycky svého druhu obchod. Nevada mi to, pokud „něco“ do toho vztahu dává i druhá strana. Někteří lidé se vás snaží jenom vysát. Snažím se jim vyhýbat, ale ne vždycky se to daří...

Pamatujete si, kdy jste poprvé v životě četla knihu?

Mám jednu pasivní vzpomínku. Moji rodiče tehdy žili ve Stuttgartu a v místních novinách napsali článek o nové dětské knize. Doprovázela ho fotografie, na které si jakoby čtu knihu. To mi musely být tak dva nebo tři roky. Bylo to focené v jednom knihkupectví, kde tehdy moji rodiče pracovali.

Druhá vzpomínka je na to, jak jsem se sama učila číst. To mi bylo asi pět. Pořád jsem se ptala rodičů, co znamenají ty divné čáry, které jsem viděla v novinách, nad obchody, na cedulích a snažila se všechno si zapamatovat. A úplně přesně si pamatuji na ten okamžik, kdy jsem seděla doma na podlaze, před sebou měla nějakou knihu o psech a po půl hodině naprostého soustředění přečetla svá první tři slova v životě.

Byl to jeden z nejšťastnějších okamžiků v mém životě. Magická chvíle. Od té doby čtu v podstatě neustále.

Pořád vás to baví? I když jsou knihy vaše práce?

Je to ten nejlepší únik. Od všeho a všech. Když čtu, nejsem v tomhle světě, ale daleko, pryč, ve světě knihy. Vlastně mám ráda ten minimalistický styl tvoření knihy: stačí kus papíru, tužka a všechno ostatní je jen ve vaší hlavě. A přitom můžete vytvořit něco zásadního, vlivného, věčného. Inspirovat generace, třeba jako Aristoteles.

Jak si vybíráte, o čem uděláte knihu? Chodí za vámi lidé s vlastními nápady, nebo vy za nimi?

S posledními dvěma knihami, které jsem vydala pod vlastní značkou Angelika

Moje knihy o interiérech byly gigantický sólokapr. Dá se říct, že to byly asi vůbec první lifestylové knihy v historii.

Books (kniha snímků fotografky Anny Bauer a kniha parfumeristy Fredericka Malleho), to bylo tak, že myšlenka, concept, vlastně i text, už byly hotové. Vlastně jsem je jen dodělávala – vybírala papír, vymýšlela titulní stranu, dohlížela na grafickou úpravu... Obyčejně to ale bývá naopak, když jsem pracovala pro Taschen, bylo to tak, že jsme my měli nápad a pak hledali někoho, kdo ho realizuje.

Když jste začala přemýšlet o tom, že byste po dlouhých triadvaceti letech opustila Taschen, věděla jste hned, že knihy opustit nechcete? A že to celé rozjedete znovu, tentokrát sama za sebe?

Neměla jsem žádný plán. Vlastně si nikdy nedělám pořádné plány, protože žiju v přesvědčení, že když si něco naplánujete, stane se většinou pravý opak. Neplá-

novala jsem pracovat pro Taschen. Neplánovala jsem ten velký úspěch... Nikdy si nemůžete být jistí, že se věci vyvinou tak, jak jste si je vysnili. My měli pouhé štěstí, že jsme ve správnou dobu dostali správný nápad – vydávat ilustrované knihy za nízkou cenu ve spoustě kusů.

Stala jste se úspěšná a slavná díky knihám vycházejícím ve velkém nákladu za nízkou cenu, teď – pod vlastní značkou – to děláte přesně opačně. Jaké to je, mít vlastní firmu, ve srovnání s tím, řídit takovou korporaci, již se nakonec stal Taschen?

To se nedá srovnávat! Jak byste srovnala meloun s rozinkou? Jak říkám, nemám žádné pořádné plány. Jediné, co vím, je, že moje nové vydavatelství bude malé a velmi osobní. Ve všech ohledech. A to z různých důvodů. Za prvé, doba je jiná, se vším tím internetem a virtuálním světem. A já jsem jiná, v jiném věku – když je vám dvacet nebo třicet, máte před sebou spoustu času něco vybudovat. Já už ho nemám. Chci dělat velmi osobité knihy, vydávat je v malém nákladu a chci s každou knihou strávit spoustu času. Už nechci dělat jen série, kde stvoříte jeden vzor, jeden design a pak už jen vyplňujete šablony...

Pro Benedikta Taschena, pro jeho nakladatelství, jste pracovala dvacet tři let. Jak jste tam vlastně dostala místo?

Dokončila jsem doktorát v Heidelbergu, žila v Kolíně nad Rýnem a hledala práci. Jsem z tradiční knihkupecké rodiny a ke knihám mě to vždycky táhlo. A tak jsem v roce 1986 vyrazila na knižní veletrh do Frankfurtu. Mojí dceři bylo tehdy sedm let a už dvakrát měnila školu, když jsme se z Heidelbergu přestěhovali napřed do Florencie a pak do Kolína. A já už ji nechtěla stěhovat nikam jinam a snažila jsem se najít si práci v Kolíně. Takže jsem měla vlastně jen dvě možnosti – buď jít pracovat pro umělecké nakladatelství DuMont, nebo pro Benedikta Taschena, který byl v té době známý zejména jako vydavatel komiksů. Jejich stánek ve Frankfurtu byl plný nafukovacích krokodýlů a goril a taky plný mladých veselých lidí. „Tady bych mohla pracovat,“ říkala jsem si a poslala jim životopis. V té době připravovali sérii knih o starých mládencích, takže se mě při vstupním pohovoru zeptali, jestli ne-

Jen malý výběr knih, které s autory sestavovala Angelika Taschen.

NA LINCÉ BERLÍN – PRAHA Nejznámější návrháři, modelky, investoři, kritici, stylisté. Celkem 250 velvyslanců módy na černobílých polaroidech představila berlínská vydavatelka Angelika Taschen i v Praze. Na místním uvedení knihy Anny Bauer nazvané Backstage se podíleli Jozef Pavleye a Milosh Harajda z agentury Pavleye Art and Culture. V interiérovém conceptu Oh So v Pařížské ulici 21, který provozuje Biljana Lazovič, pro tuto příležitost vznikla i speciální výloha, kterou navrhl módní návrhář Jakub Polanka. Jeho modré šaty pak Angelika Taschen oblékla i při focení na titulní stranu Proč ne?!

Na fotografii (zleva):
Milosh Harajda, Biljana Lazovič,
Angelika Taschen, Jakub Polanka
a Jozef Pavleye

znám nějaké staré mládence v Brémách nebo v Mnichově. A já na to: „Samozřejmě! Můj bratr žije v Brémách! Můj bratr je starý mládenec! Znáš spoustu starých mládenců!“

V novinářně se všichni honíme za sólokařry, za něčím, co nikdo jiný nemá. Co byl v Taschen váš první sólokař, čím jste prorazili?
Moje knihy o interiérech byly gigantický sólokař. První vyšla v roce 1992, tehdy žádné takové knihy a časopisy nebyly. Barevné fotografie ve velkém formátu byly velmi drahé, jejich vyvolávání ještě dražší, všechno se posílalo poštou nebo přes kurýra, časopisy tehdy měly daleko méně fotek než dnes a vůbec nebyly tak barevné. První interiérové knihy byly o Paříži a Maroku a dá se říct, že to byly první lifestyle knihy v historii. Byly superúspěšné, ať už vzhledem k prodanému nákladu nebo vlivu, který měly – řada vydavatelství je kopírovala a řada lidí se díky tomu začala zabývat tím, jak předělat prostředí, ve kterém bydlí.

A na kterou knihu jste nejpyšnější?

Asi na jednu z těch, co jsem dělala na úplném začátku, někdy v roce 1988, byla o architektonickém směru Bauhaus. V té době nebyl Taschen žádný brand, jen vydavatelství komiksově literatury. A já přišla do toho velmi seriózního archivu Bauhausu a přemluvila zástupkyňu ředitele, aby pro nás napsala knihu. Knížka je pořád – dvacet pět let poté – v prodeji a pořád vypadá moderně, ta léta na ní vůbec nejsou vidět. To je něco, na co asi člověk může být pyšný.

Ohromný úspěch vám přinesly knihy o interiérech. Bylo vždycky ohromné být úspěšný?

Prošla si tím spousta lidí. Založíte malou firmu a úspěch vás jednoho dne potká úplně nepřipravené. Přesně to se stalo Taschen. Najednou bylo tolik věcí zcela mimo naši kontrolu, dělali jsme chyby, najímali špatné lidi, kazili účetnictví, ale zvládli jsme to. Úspěch přišel hrozně brzo, byli jsme sotva třicátníci. Úspěch a každodenní nutnost řídit firmu, z níž se stala velká firma, to vás změní.

Jak?

Vzalo mi to kus ženskosti. Zvykla jsem si být pánovitá, rozhodná, vždycky mít všechno pod kontrolou. Když se tohle

naučíte, už není cesta zpátky. Takže jsem teď daleko víc pánovitá, než by se mi vlastně líbilo.

Jak těžké bylo opustit po dvaceti třech letech Taschen?

Byl to dlouhý proces. K rozhodujícímu momentu jsem směřovala dlouho, krok za krokem. A když to přišlo, bylo to vlastně jednoduché a přirozené. Do té firmy jsem investovala tolik energie, lásky, kreativity. Věnovala jsem jí dvacet tři let. Ale na konci jsem cítila, že je úplně správné všechno změnit a Taschen opustit.

Začal ten postupný proces vaším rozchodem s Benediktem Taschenem?

Nakonec asi ano.

I po rozchodu jste spolu pracovali docela dlouho. Znamená to, že nakonec jste zjistili, že nejde spolu pracovat, když už spolu nežijete?

Ze začátku to vypadalo, že by to snad šlo, pořád jsme si docela rozuměli. Přestěhovala jsem se z Kolína do Berlína, měla svou vlastní divizi, první roky to fungovalo. Ale nakonec jsme se jeden druhému vzdálili... Pořád Benedikta respektuji a obdivuji, ale oba jsme se změnili. Dohromady jsme se měli tím nejlepším možným způsobem. Je to jedinečné, najít někoho, s kým si úplně rozumíte, kdo kompletně sdílí vaše vize a sny. Něco takového zažije každý maximálně jednou v životě. Jednoho dne to prostě skončilo.

Nebylo to tak, že se váš vztah stal obětí vašeho vlastního úspěchu?

Já nevím, občas nad těmi důvody sama přemýšlím. Bylo to všechno tak složité, museli jsme najednou zvládnout tolik věcí...

Po tolika letech a tolika knihách, baví vás ještě vůbec vydávat další? Když jsem četla ten seznam knih, které jste editovala, přemýšlela jsem o tom, jestli jste vůbec v té rychlosti stihla vnímat, o čem ty knihy jsou...

Myslím, že většina toho je pořád někde schovaná v mém mozku, i když možná už jen v jeho podvědomé části. Ale někde to je. Když vidím umění, architekturu, čtu knihy, cestuju a navštěvuji hotely, ty nabyté vědomosti se ozývají, umožňují mi věci vnímat rych-

Skutečné hvězdy očekávají maximální komfort!

Audi. Již 7 let oficiální vůz Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary.

350 LUXUSNÍCH LIMUZÍN
844 ZAVAZADEL
42 MANŽELŮ
197 SVĚTOVÝCH HVĚZD
1 PLYŠOVÝ MEDVÍDEK
4 PSI
5 893 KILOMETRŮ
86 SPIČKOVÝCH ŘIDIČŮ
11 MODELOVÝCH ŘAD
295 FILMOVÝCH PREMIÉR
65 MANŽELEK
3 ZAPOMENUTÉ BRÝLE
2 PREZIDENTI
7 KŘIŠŤÁLOVÝCH GLÓBŮ
Audi DOKONALÝ SERVIS FESTIVALOVÝM HOSTŮM

ANGELIKA TASCHEN

Vystudovaná kunsthistorička a germanistka z Porýní pochází z rodiny knihovníků. Jako mladá se věnovala baletu a studiu umění, po osmi letech na univerzitě začala spolupracovat s Benediktem Taschenem, svým budoucím manželem, v té době vydavatelem komiksů. Společně začali publikovat knihy o výtvarném umění, fotografii, architektuře anebo designu. Kromě malých profilových monografií umělců, které se díky dostupné ceně staly masovou záležitostí, se zaměřili také i na bizarnější témata z oblasti erotiky a okrajového umění a výpravné limitované edice v XXL formátu. Angelika působila v Taschen přes dvacet let jako editorka – k jejím nejznámějším titulům patří knihy Bauhaus, Africa fotografky Leni Riefenstahlové, Estetická chirurgie a mnoho výběrových sérií knih o interiérovém designu a cestování a životním stylu. Po rozvodu se odstěhovala z Hollywoodu do Berlína. Vloni tu založila butikové nakladatelství Angelika Books.

leji a v daleko větším kontextu. Je to asi, jako když stárnete. Mám výjimečnou paměť, na obrázky, na fotky. V Taschen si ze mě vždycky dělali legraci, že bych měla být v Guinnessově knize rekordů. Můžu vidět třeba čtyři tisíce diapozitivů a budu si pamatovat každý snímek. A řeknu vám, líbila se mi ta s tou oranžovou v pozadí nebo ta samá horizontální, kterou jsme viděli před pár set kliky... Posledních deset let v Taschen jsem si všechny knihy sama editovala, to znamená sama jsem vybírala všechno – od zemí, do nichž pojedeme, bytů a hotelů, které budeme fotit, přes design po korektury... Asi jsem workoholik. Byla jsem workoholik. Vlastně pořád jsem. Ale menší.

Co ve vašem případě znamená být workoholik?
Vstanu a začnu pracovat. A pracuju do té doby, než zhasnu světlo. Dneska je to lepší, ještě mezi to dostanu jógu.

Trápí vás to?
Ne. Pořád mě to baví, protože je to o krásných věcech, fotkách, lidech, místech... Musím říct, že pořád trochu bojuji s tím, abych našla rovnováhu mezi profesionálním a soukromým životem.

Dá se vůbec po tolika letech změnit?
Je to nesmírně těžké. Pro mě práce byla vždycky prioritou a ne každý to dovedl pochopit. Teď se zlepšuju. Snažím se hlídat, pořád si říkám sama pro sebe: „Teď se nesmíš cítit provinile, protože se flákáš. Není žádný důvod sedět u počítače a odpovídat na všechny ty e-maily, dá se to udělat později...“ Jestli je to pro mne přirozené? To určitě není.

V životě jste potkala tolik slavných, tolik impozantních lidí. Kdo mezi nimi vynikal?
Těch bylo... Každého z nich obdivuji z úplně jiných důvodů, společná jim byla jen určitá genialita. Objevila jsem, že o geniálních lidech se sice říká, že jsou složití, ale ve skutečnosti bývají těmi nejjednoduššími, protože jenom dělají to, co cítí jako svoje poslání, a mají odvalu to dělat naprosto bez kompromisů. Na první pohled se zdá, že je složité s nimi pracovat, ale já to absolutně miluju a doufám, že takoví lidé budou součástí mého života až do jeho konce.

Angelika TASCHEN

1. Spisovatel, jehož kniha mě zaručeně zaujme: *Těch je tolik! Momentálně Hans Fallada a Joseph Roth. Miluji také Balzaka, Zolu, Dostojevského, ale také Houellebecqa či Frantzena.*

2. Restaurace s neskutečně delikatesním jídlem: *Lokal v Berlíně.*

3. Nejoblíbenější artefakt: *Můj lustr Panton a stříbrný příbormík od Paula Evanse.*

4. Úžasný hotel: *The Bowery v NYC a pařížský The Ritz.*

5. Metropole, kterou miluji: *New York, hned za Berlínem.*

6. Obchod, v němž nekoukám na utracené peníze: *Záleží na městě, ale obecně Barney's, Dover Street Market a Colette.*

7. Fotografie, kterou nikdy nezapomenu: *Je jich spousta, mnoho z nich nafotil Helmut Newton.*

INZERCE

Města, která spotřebují o 30 % méně energie?

Samozřejmě.